

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 15CoP/122/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4422203622
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Alena Čakváriová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:4422203622.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Aleny Čakváriovej a členiek senátu JUDr. Blanky Podmajerskej a Mgr. Patrície Železníkovej v právnej veci manželky: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XX, D. E. XXX proti manželovi: F. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XX, v konaní zastúpený: Advokátska kancelária Timoranská & Štofková s.r.o., so sídlom Nové Zámky, Pribinova 9, IČO: 36 813 401, v zastúpení: JUDr. Ing. Petra Štofková, advokát, o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom: G. B., nar. XX.XX.XXXX a G. B., nar. XX.XX.XXXX, v konaní zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky, F. Kapisztóryho 1, Nové Zámky, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 16.06.2023, č.k. 8P/151/2022–282, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie sa v napadnutom výroku II., IV. V. a VI. **potvrzuje.**
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Nové Zámky rozsudkom zo dňa 16.06.2023, č.k. 8P/151/2022–282 vo výroku I. rozviedol manželstvo manželky A. B., H. G., nar. XX.XX.XXXX a manžela F. B., nar. XX.XX.XXXX uzavreté dňa 29.12.2018 zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu Jasová vo zväzku 5 ročník 2018 na strane 75 pod poradovým číslom 8. II. Maloleté deti G. B., nar. XX.XX.XXXX a G. B., nar. XX.XX.XXXX na čas po rozvode zveril do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, a to tak, že matka je povinná zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté deti od pondelka nepárneho týždňa od 16.30 hod. do stredy nepárneho týždňa do 16.30 hod., ďalej od piatka nepárneho týždňa od 16.30 hod. do pondelka párneho týždňa do 16.30 hod. a od stredy párneho týždňa od 16.30 hod. do piatka párneho týždňa do 16.30 hod. a otec je povinný zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté deti od pondelka párneho týždňa od 16.30 hod. do stredy párneho týždňa do 16.30 hod., ďalej od piatka párneho týždňa od 16.30 hod. do pondelka nepárneho týždňa do 16.30 hod. a od stredy nepárneho týždňa od 16.30 hod. do piatka nepárneho týždňa do 16.30 hod. III. Oboch rodičov oprávnil maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok. IV. Rozhodol, že maloleté deti budú rodičia odovzdávať a preberať v mieste bydliska toho rodiča, ktorému aktuálne končí starostlivosť o maloleté deti. V. Obom rodičom uložil povinnosť maloleté deti v stanovenom čase a mieste odovzdať do starostlivosti druhého rodiča. VI. Počas trvania striedavej osobnej starostlivosti výživné neurčil a styk rodičov s maloletými deťmi neupravil. VII. Žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil podľa § 23 ods. 1, 2, § 24 ods. 1, 3, § 62 ods. 1, 2, 3, 4, 5, 6, § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine. Na základe vykonaného dokazovania mal preukázané, že manželka nežijú v spoločnej domácnosti a nehospodária spolu od septembra 2022, kedy sa manželka odsťahovala aj s maloletým dieťaťom, vzájomne si nepomáhajú, intímne sa nestýkajú, nie sú schopní vytvoriť zdravé

rodinné prostredie, ich manželstvo je len formálnym zväzkom a stratilo dôvody pre svoje ďalšie trvanie. Dospel k záveru, že manželstvo účastníkov konania je hlboko, trvale a vážne rozvrátené, neplní účel, ani žiadnu funkciu a od manželov nemožno očakávať obnovenie spolužitia, ktoré obaja vylúčili. Manželstvo účastníkov konania rozviedol a príčinu rozvratu manželstva ustálil v citovom odcudzení manželov a v dĺžke ich oddeleného žitia. V súvislosti s rozhodovaním o úprave práv a povinností rodičov k maloletým deťom na čas po rozvode konštatoval, že rodičia sa v priebehu konania nedokázali dohodnúť na starostlivosti o maloletých, obidvaja trvali na zverení maloletých detí do svojej osobnej starostlivosti. Mal za nepochybné, že po odsťahovaní sa matky s maloletými deťmi v auguste 2022 zo spoločnej domácnosti, bol otec s nimi v pravidelnom kontakte, keďže starostlivosť o deti jeden pracovný týždeň zabezpečovala matka a počas víkendu otec, druhý týždeň boli v starostlivosti otca od stredy do piatku a ostatné dni sa o ne starala matka. Na základe vykonaného dokazovania, berúc do úvahy aj výpovede účastníkov, dospel k záveru, že v najlepšom záujme maloletých detí bude ich zverenie na čas po rozvode manželstva do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov. Prihliadol na to, že maloletí doteraz boli pravidelne v starostlivosti obidvoch rodičov, ktorí však bez udania racionálneho argumentu odmietali striedavú osobnú starostlivosť najmä s odôvodnením, že táto forma starostlivosti nevyhovuje im, ani deťom, resp. že medzi nimi nie je dobrá komunikácia. Mal za nepochybné, že rodičia maloletých v rámci vzájomnej komunikácie často dochádzajú do konfliktu, napriek tomu obaja nespochybňovali dôležitosť role druhého rodiča v živote maloletých a deklarovali snahu spolupracovať v ich záujme, čoho dôkazom je aj súhlas rodičov s mediálnym procesom so začiatkom od 21.06.2023. Uviedol, že horšia úroveň komunikácie nemôže viesť sama o sebe k vylúčeniu striedavej starostlivosti, pretože by išlo o ústupok vzájomnej rivalite rodičov a tým by sa vytváral priestor na zneužitie postavenia rodiča, ktorý mal doteraz dieťa v starostlivosti. Zverenie maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti môže byť impulzom pre rodičov na zlepšenie ich komunikácie a takáto forma starostlivosti je v záujme maloletých detí, keď obaja rodičia si môžu rovnakou mierou plniť zákonné povinnosti uvedené v § 28 Zákona o rodine a participovať na ďalšom zdravom vývine maloletých v každej oblasti. Prihliadajúc na výsledky šetrenia pomerov, z ktorých mal preukázané, že obaja rodičia majú vytvorené vhodné podmienky na starostlivosť o maloletých, sa nestotožnil s tvrdením otca o nevyhovujúcich pomeroch v domácnosti matky. Za jednostranné a nepodložené považoval aj tvrdenie otca, že matka nedodržiava denný režim maloletých, pretože ani zo správy z materskej školy nebol takýto problém avizovaný. Na argumenty otca, že matka žije v prostredí nevhodnom na výchovu detí, keď rodinní príslušníci matky majú problém s alkoholom, či priateľka otca matky, ktorá s nimi žila do marca v spoločnej domácnosti, je toho času vo výkone trestu odňatia slobody za týranie vlastnej dcéry, neprihliadal z dôvodu, že pre rozhodnutie súdu je rozhodujúci stav v čase rozhodovania a aktuálne sa táto osoba nenachádza v domácnosti matky a nie je preukázané, že po prepustení z výkonu trestu sa vráti do domácnosti, ktorú zdieľa matka s deťmi i s ostatnými rodinnými príslušníkmi. Neprihliadol ani na tvrdenia otca, že matka nevie deti z finančného hľadiska zabezpečiť, kým on býva v rodinnom dome, v ktorom sa deti narodili a ktoré prostredie im je dôverne známe. Dospel k názoru, že lepšia finančná situácia jedného z rodičov nemôže byť kontraindikáciou pre zverenie dieťaťa do starostlivosti rodiča žijúceho v skromnejších podmienkach. Navyiac, matka porodila maloletých počas štúdia na strednej škole a otec si musel byť vedomý jej finančnej situácie a zárobkových možností ešte pred narodením detí. Prihliadol na lekárske správy, z ktorých nebolo preukázané, že by matka zdravotnú starostlivosť o maloletých zanedbávala, ako tvrdí otec. Vzal do úvahy, že uvedené nevyplýva ani z jednej zo správ podaných nezainteresovanými subjektmi (pediater, materská škola), a tiež nebolo preukázané, že by takéto údajné správanie matky malo negatívny dopad na zdravotný stav maloletých. Konštatoval, že matka je aktuálne na rodičovskej dovolenke, od septembra plánuje pracovať ako kaderníčka a otec je živnostník, ktorý si podľa vlastného vyjadrenia, vie skĺbiť pracovný čas so starostlivosťou o deti. Dospel k záveru, že obidvaja rodičia sa budú môcť deťom osobne plnohodnotne venovať a budú schopní zabezpečiť starostlivosť o ne v súlade s ich najlepším záujmom. Zohľadnil záverečnú správu poradensko-psychologického procesu, z ktorej vyplýva, že citové väzby maloletých sú pozitívne k obojom rodičom, rovnako vyhľadávajú a túžia po oboch rodičoch. Uzavrel, že boli splnené všetky podmienky na zverenie maloletých do striedavej starostlivosti obidvoch rodičov, keď budú mať v porovnaní s ich zverením do starostlivosti jedného z rodičov, takto lepšie zaistené potreby, nakoľko rodičia sa budú vzájomne dopĺňať v zabezpečovaní ich starostlivosti a výchovy, čo bude pre maloletých prínosné. Nevzhladol žiadnu kontraindikáciu, pre ktorú by nebolo možné takto rozhodnúť, keď striedavá starostlivosť prispieva k citovej vyrovnanosti a zdravému psychickému vývoju maloletých, ktorí nebudú zaťažovaní ani presúvaním sa od jedného rodiča k druhému, keďže vzdialenosť medzi bydliskami rodičov je minimálna a umožňuje tak maloletej G. dennú dochádzku do predškolského zariadenia, ktoré navštevuje, resp. na ktorom sa rodičia dohodnú. Rozhodol, že rodičia si budú maloleté deti odovzdávať a preberať v mieste bydliska toho rodiča, ktorému

starostlivosť o ne končí. Oboch rodičov oprávnil maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok, pretože obaja majú zachované rodičovské práva a povinnosti v plnom rozsahu.

3. Pri rozhodovaní o výživnom prihladol na to, že matka je poberateľkou rodičovského príspevku a rodinných prídavkov v celkovej výške 430 eur mesačne a privyrába si aj brigádnickou činnosťou v sume 25 eur denne, nie je vlastníkom žiadneho nehnuteľného či hnutel'ného majetku a ako vyučená kaderníčka plánuje pracovať od septembra v tomto odbore. Konštatoval, že matka býva s maloletými deťmi v spoločnej domácnosti so starými rodičmi. Mal preukázané, že otec je živnostník, podľa jeho vyhlásenia dosahuje mesačne čistý príjem 700-800 eur, vlastní rodinný dom, dve vozidlá a jednu motorku. Prihladol na to, že výdavky rodičov na živobytie sú bežné, pričom ani jeden z nich nemá inú výživovaciu povinnosť. Zohľadnil rozsah striedavej starostlivosti rodičov o maloletých, keď budú tráviť rovnaký čas u každého z rodičov a na zabezpečení ich nákladov, ktoré sú len bežné, sa budú podieľať obaja rodičia. Výživné počas trvania striedavej osobnej starostlivosti neurčil a rovnako neupravil ani styk s maloletými prihladajúc na rovnaký rozsah, ktorý budú rodičia s nimi tráviť, pričom obaja budú mať priestor na zabezpečenie si príjmu.

4. O trovách konania rozhodol podľa § 52 zák.č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP).

5. Proti rozsudku súdu prvej inštancie vo výroku II., IV., V. a VI. podal odvolanie otec navrhujúc, aby súd zveril maloletú G. a G. do osobnej starostlivosti otca, matku oprávnil stretávať sa s maloletými deťmi každý nepárny kalendárny týždeň v roku od piatku od 15.00 hod. do nedele do 18.00 hod. s tým, že matka si maloleté deti prevezme v mieste bydliska otca a na to isté miesto maloleté deti po ukončení styku vráti a otec je povinný maloleté deti na stretnutie s matkou pripraviť. Odvolanie odôvodnil ustanovením § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ zák. č. 160/2015 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP). Namietal, že neboli splnené podmienky pre zverenie maloletých do striedavej starostlivosti, ktorá ani nie je v ich záujme. Poukázal na to, že komunikácia rodičov je na veľmi slabej úrovni, nevedia sa dohodnúť na zásadných veciach ako napríklad na výbere materskej školy pre maloletých. Uvedené sa prejavilo aj po vyhlásení rozsudku dňa 16.06.2023, keď mu matka oznámila, že nepodpíše súhlas s tým, aby maloletý G. navštevoval Materskú školu v C., teda zariadenie, ktoré navštevuje aj maloletá G.. Podľa jeho názoru zverenie maloletých do striedavej osobnej starostlivosti predpokladá aspoň primeranú úroveň komunikácie, čo nie je splnené, keď komunikačné problémy vyvolávajú napätie medzi rodičmi, ktoré sa prenáša aj na maloletých. Súdu prvej inštancie vytkol, že nedostatočne vyhodnotil jeho námietky ohľadom kvality domáceho prostredia matky a vplyvu členov domácnosti na maloleté deti. Podľa jeho názoru je nemysliteľné, aby bola domácnosť, kde žijú osoby, ktoré majú problém s alkoholom vyhodnotená ako vhodné prostredie pre výchovu maloletých. V tejto súvislosti vytykal pochybenie kolízneho opatrovníka, ktorý uvedené nepreveril napriek tomu, že otec avizoval tieto problémy. Zároveň poukázal na to, že matka od opustenia spoločnej domácnosti mení partnerov a domácnosti, v ktorých sa zdržiava, keď najprv bývala u starých rodičov v obci E., následne u partnera na I. a potom znovu u starých rodičov, čo deklaruje ako svoju stabilnú domácnosť. Na plány matky so sťahovaním sa k novému partnerovi upozorňoval na pojednávaní dňa 16.06.2023, pričom matka poprela, že by mala nového partnera, avšak po pojednávaní zistil, že deťom balí veci a mieni sa sťahovať. Túto informáciu mu poskytli aj maloletí, ktorí sa mu sťažujú, že nechcú zase nového ocka a nechcú sa sťahovať. Matka neprihliada na prania maloletých a zariaďuje si život tak ako jej to vyhovuje. Matka na súde nehovorila pravdu, keď tvrdila, že nemá partnera, pretože s novým partnerom sa stretáva pravidelne, trávi s ním čas a tento je prítomný aj, keď on telefonuje s maloletými. Tohto partnera matky mu spomínajú aj samotné deti. Keďže rodičia žijú v malých obciach, od svojich známych sa dozvedá o vzťahoch matky. Mal za to, že nie je vhodné, aby mala matka v období 10 mesiacov po odchode zo spoločnej domácnosti už tretieho partnera, pričom neváha maloleté deti zoznámiť s každým z nich. Napriek uvedenému kolízny opatrovník vzhliadol prostredie, v ktorom žije matka ako vhodné a súd vychádzajúc z jeho záverov rozhodol o striedavej starostlivosti. Podľa jeho názoru by práve on vedel lepšie zabezpečiť starostlivosť o maloletých, keďže má stabilnejšie rodinné zázemie, bydlisko, prácu a svoj denný režim vie v plnom rozsahu prispôsobiť deťom. Matka nemá problém meniť maloletým domácnosť a často sa stáva, že denný spánok absolvujú v aute a večer chodia domov neskoro. Jeho cieľom nie je brániť matke v styku s maloletými, ale chcel by doceliť, aby mali deti jednu primárnu domácnosť a stabilnejšie prostredie, a aby sa vyhol konfliktom ako sa deje v súčasnosti ohľadom výberu materskej školy pre deti. Staršia G. už celý školský rok navštevovala Materskú školu v C., kde je zvyknutá, kde chodí pravidelne, má tam kamarátov, avšak matka nesúhlasí s týmto zariadením a pre maloletého G. odmieta podpísať prihlášku

dôvodiac tým, že viac by jej vyhovovala Materská škola na I.. Podľa jeho mienky, matka nie je schopná v dostatočnej miere uprednostniť záujmy maloletých detí pred svojimi záujmami.

6. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že neexistuje žiaden dôvod na to, aby boli maloletí zverení do výlučnej starostlivosti otca a navrhla odvolanie otca zamietnuť. Zároveň žiadala, aby súd zaviazal otca na priznanie jej náhrady trov konania vo výške 100%. K tvrdeniam otca o veľmi slabej úrovni komunikácie medzi rodičmi uviedla, že neustále vyvíja snahu viesť s otcom vecnú a slušnú komunikáciu aj s ohľadom na záujem maloletých. Uvedomuje si, že svojím správaním ovplyvňuje psychický vývoj a zdravie maloletých a tiež ich vzťah s otcom. Už to, že maloletí musia byť vystavení tlaku z rozvodu, je pre nich veľkou záťažou a nechce im viac priťažovať. Otec si tieto skutočnosti nevedomuje, pri ich komunikácii vystupuje arogantne, nesnaží sa hľadať kompromis, s jej návrhmi apriori nesúhlasí. Rovnako pri riešení otázky výberu materskej školy pre G., keď navrhla, aby navštevovala zariadenie v I., pretože táto obec sa nachádza na polceste medzi bydliskami rodičov, čo považovala za kompromisné riešenie, otec bez rozumného zdôvodnenia nesúhlasil a trval na výbere zariadenia v mieste jeho bydliska. Nie je vinou ich slabej úrovne komunikácie to, že sa nedokážu dohodnúť, ale je vinou samotného otca, že vytvára účelovo schválnosti len preto, aby jej ubližoval. Tvrdenia otca o problémoch s alkoholom v jej domácnosti považovala za nepodložené a nepreukázané. V tejto súvislosti poukázala na podmienky, v ktorých maloletých vychováva a ktoré boli kolíznym opatrovníkom preverené na základe osobných návštev a pohovorov s členmi domácnosti aj so samotnými deťmi. S týmito tvrdeniami otca nesúhlasila a žiadala ho, aby nedehonestoval členov jej rodiny. Poprela, že by striedala partnerov a nedodržiavala režim maloletých, keď ide o účelovo vykonštruované výmysly, so zámerom vykresliť ju ako nezodpovednú matku. Otec sa rovnako správa aj k maloletým len, aby ich zmanipuloval na svoju stranu. Nesúhlasila s výlučnou starostlivosťou o maloletých zo strany otca, nakoľko nie je presvedčená, že by sa sám dokázal pri svojej práci postarať o maloletých. Takáto forma starostlivosti by nebola v prospech maloletých, keď by došlo k citovému strádaniu detí a ich rozvoj po stránke citovej, mravnej alebo rozumovej by nebol úplný. Poukázala na to, že striedavá starostlivosť bez problémov funguje tak ako bolo rozhodnuté napadnutým rozsudkom. Spolu s otcom začali mediačný proces, aby mohli úspešne spolupracovať na záujme maloletých a verí tomu, že aj otec pochopí ako je pre deti dôležité, aby v ich živote mali rovnocenné miesto obaja rodičia komunikujúci medzi sebou bez osočovania a výmyslov.

7. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu otca navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť. Mal za to, že maloleté deti pociťujú pozitívny citový vzťah k otcovi aj k matke, obaja rodičia sú výchovne spôsobilí a podieľajú sa na výchove maloletých, ktorí sa prispôbili výchovnému prostrediu u otca aj matky. Podľa jeho mienky, striedavá starostlivosť korešponduje s najlepším záujmom maloletých a je pozitívnym východiskom po rozvode rodičov. Uvedol, že súd prvej inštancie vykonal dostatočné dokazovanie pre zistenie rozhodujúcich skutočností, ktoré odôvodňovali prijať záver o striedavej osobnej starostlivosti. V ostatnom sa pridŕžoval svojich písomných a ústnych vyjadrení.

8. Otec podaním zo dňa 30.01.2024 poukázal na zhoršenie starostlivosti o maloleté deti zo strany matky v poslednom období. Uvedol, že hoci matka tvrdila, že stále býva na tom istom mieste a nikam sa nestáhuje, v lete sa na dva týždne odsťahovala do J. k priateľovi a následne sa vrátila naspäť do obce E.. V súčasnosti sa matka znovu odsťahovala k priateľovi do obce I., avšak tvrdí, že býva v obci E.. Od maloletých má vedomosť, že prespávajú na novom mieste, kde majú hračky a izbu, pričom niekoľkokrát ich prebral od matky v I. alebo v obci E.. Na uvedené opakovane poukazoval s odôvodnením, že pre maloletých nie je vhodné meniť prostredie, navyiac, ak sú v režime striedavej starostlivosti, kde menia domácnosť rodičov. Podľa jeho názoru, maloletí nemajú žiadnu stabilitu u matky, ktorej neprekáža, že im mení domácnosti. Maloletí nie sú odkázaní na takýto spôsob života, nakoľko on má k dispozícii rodinný dom, kde bývali od narodenia a považuje za vhodnejšie, aby mali stabilizované domáce prostredie minimálne do času, kým bude mať matka stabilné bydlisko a stabilnú prácu. Matka pred súdom deklarovala, že si mieni otvoriť kaderníctvo, čo sa nestalo, nenašla si stabilnú prácu, brigáduje a zrejme jej finančne vypomáha priateľ. Matka poberá prídavky na deti a neraz si požičiava peniaze aj od neho. Maloletí aj z dôvodu neustále meniaceho prostredia nechcú k matke veľmi chodiť, plačú, pýtajú sa prečo nemôžu byť u neho. Snaží sa im to vysvetliť, pričom sám nie je stotožnený so spôsobom ako matka zabezpečuje starostlivosť o maloletých.

9. Odvolací súd preskúmal vec, v ktorej nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania podľa § 65, § 66 zák. č. 161/15 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 378 ods. 1, § 219 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej

len CSP), s verejným vyhlásením rozhodnutia podľa § 219 ods. 3 CSP, a dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné.

10. Súd prvej inštancie vo veci vykonal potrebné dokazovanie, vec správne právne posúdil, vyvodil z nej aj správny právny záver, keď rozhodol o zverení maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, o neurčení výživného a neupravení styku rodičov s maloletými deťmi.

11. V odvolacom konaní ide o úpravu pomerov manželov k maloletým deťom G. a G. na čas po rozvode, preto sú účastníci označovaní ako otec a matka.

12. Podľa § 24 ods. 1 Zákona o rodine, v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloleťmu dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

13. Podľa § 24 ods. 2 Zákona o rodine, ak sú obaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

14. Podľa § 24 ods. 3 Zákona o rodine, rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahradiť dohodou rodičov. Dohoda musí byť schválená súdom, inak je nevykonateľná.

15. Súd prvej inštancie postupoval a rozhodol správne, keď maloleté deti zveril na čas po rozvode manželstva do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov. V nadväznosti na námietky otca uvedené v odvolaní je treba uviesť, že rodičovské práva a povinnosti, ktoré sú povinní vykonávať obaja rodičia v záujme maloletého dieťaťa, prináležia rovnako obom rodičom. Pri rozhodovaní o striedavej starostlivosti o maloleté deti je nutné veľmi starostlivo zvážiť všetky okolnosti konkrétnej danej veci. Pri posúdení vhodnosti tejto formy starostlivosti je vždy prioritný záujem dieťaťa, až potom práva rodiča. Vhodnosť a možnosť striedavej starostlivosti pre to ktoré dieťa, ako aj pre rodiča, závisí od mnohých faktorov – veku a osobnosti dieťaťa, jeho povahových vlastností a vývojových možností, adaptovateľnosti, citových väzieb dieťaťa k rodičom, výchovných schopností a povahových vlastností rodičov, ich životných a materiálnych pomerov, vzdialenosti medzi bydliskami rodičov, stability budúceho výchovného prostredia, schopnosti rodičov vzájomne komunikovať na úrovni záležitostí dieťaťa a pod..

16. V posudzovanom prípade, zohľadňujúc skutočný stav vyplývajúci z vykonaného dokazovania aj odvolací súd dospel k záveru, že striedavá osobná starostlivosť je v záujme maloletých detí, ktoré budú mať možnosť prirodzene naďalej rozvíjať svoj vzťah k obom rodičom. Rovnako správne súd prvej inštancie prihliadol na doterajší výkon starostlivosti o maloleté deti oboma rodičmi a skutočnosť, že maloletí sú zvyknutí na domácnosť otca aj matky. Je nesporné, že rodičia doposiaľ praktizovali (v režime, na ktorom sa dohodli) striedavú starostlivosť o maloleté deti, ktoré majú vytvorený blízky pozitívny vzťah k obom rodičom. Uvedené jednoznačne vyplynulo zo správy kolízneho opatrovníka zo dňa 17.05.2023 (pozorovanie pri interakcii maloletých s rodičmi), v ktorej tiež konštatoval, že rodičia vedeli navzájom aj medzi sebou komunikovať ohľadom maloletých. O spokojnosti maloletej G. nasvedčovalo aj jej vyjadrenie pred kolíznym opatrovníkom, keď prezentovala, že ľúbi všetkých, starajú sa o ňu obaja rodičia a priala by si, aby boli spolu. Pokiaľ otec namietal nevhodné podmienky v domácnosti matky, odvolací súd poukazuje na správu kolízneho opatrovníka zo dňa 07.11.2022, z ktorej jednoznačne vyplýva, že obaja rodičia, teda aj matka, majú vytvorené podmienky pre maloleté deti. Vo vzťahu k podmienkam domácnosti, v ktorých sa maloleté deti pohybujú treba uviesť, že skromnejšie podmienky bývania nie sú dôvodom pre vylúčenie matky z výkonu starostlivosti o maloletých. V konaní nebola preukázaná ani skutočnosť, že by v domácnosti matky žili osoby požívajúce alkoholické nápoje, prípadne že by prítomnosť ďalších členov domácnosti bola dôvodom pre zverenie maloletých výhradne do osobnej starostlivosti otca. Pokiaľ ide o samotnú osobu matky, z vykonaného dokazovania nevyplývajú žiadne negatívne správy vo vzťahu k nej (správa Obec E. zo dňa 10.10.2022 a správa Obec C. zo dňa 01.10.2022), keď matka je hodnotená ako nekonfliktná, priateľská, na verejnosti sa nedopúšťa výtržností

a doposiaľ nebola riešená v priestupkovom konaní. Podporne odvolací súd prihladol aj na vyjadrenie otca na pojednávaní konanom na súde prvej inštancie dňa 13.01.2023, keď uviedol, že matke navrhoval aj striedavú starostlivosť o maloleté deti. Z uvedeného možno vyvodíť záver, že otec nemal výhrady voči zabezpečeniu starostlivosti o maloletých matkou a jej schopnosti postarať sa o deti. Je potrebné vziať do úvahy aj správu Základnej školy s materskou školou C. zo dňa 15.02.2023, z ktorej je zrejmé, že so zariadením komunikuje a spolupracuje otec, pričom maloletá je hodnotená ako dieťa prirodzene empatické, s ktorým nie sú výchovné problémy a nemá nevhodné ani nežiaduce prejavy psychické či fyzické. Daná skutočnosť preukazuje, že u maloletej sa neprejavili problémy a negatívny dopad z doposiaľ realizovanej starostlivosti o ňu rodičmi. Pokiaľ otec argumentuje tým, že komunikácia rodičov je na veľmi slabej úrovni, čo vylučuje formu striedavej starostlivosti o maloleté deti, odvolací súd prihladol na správu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky zo dňa 04.04.2023 vyhotovenú psychologičkou A. G. G., z ktorej vyplýva, že rodičia absolvovali individuálne a spoločné stretnutie, ich komunikácia nebola spočiatku konštruktívna, ich vzťah bol konfrontačný, avšak výsledkom boli dohody ohľadom fungovania. Podľa psychologičky je pre sanáciu rodiny potrebná vysoká miera angažovanosti rodičov, dostatočný časový priestor na vyrovnanie sa a prijatie rozvodu a osvojenie si zvoleného režimu striedania starostlivosti o maloletých a nastavených podmienok, aby sa vyhlí možnému zaťahovaniu maloletých do ich konfliktov. Súčasťou správy je i konštatovanie, že rodičia neustúpili zo svojich požiadaviek k výberu školského zariadenia pre maloletých s tým, že vyčkajú na rozhodnutie súdu. Je potrebné uviesť, že konflikty rodičov, ktoré viedli k rozpadu ich vzťahu a manželstva nepochybne poznačili ich vzájomnú komunikáciu. Je však nesporné, že rodičia si dokázali nastaviť určitý režim a komunikovať ohľadom bežných záležitostí maloletých. Skutočnosť, že medzi rodičmi je nezhoda ohľadom výberu predškolského zariadenia rovnako nie je dôvodom pre zmenu rozsudku súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o zverení maloletých. V nadväznosti na uvedené odvolací súd dáva do pozornosti rodičom, že pri rozhodovaní o podstatných veciach (zmena bydliska, výber školského zariadenia) týkajúcich sa maloletých detí sa vyžaduje aj súhlas druhého rodiča. V opačnom prípade si nezhoda rodičov vyžaduje postup podľa § 35 Zákona o rodine. Zároveň odvolací súd poznamenáva, že zverenie maloletých detí do starostlivosti jedného z rodičov neznamena, že preferenčný rodič má právo rozhodovať sám o podstatných veciach týkajúcich sa maloletých detí, keď toto právo zostáva zachované obom rodičom. Pokiaľ ide o komunikáciu rodičov odvolací súd prihladal na skutočnosť, že rodičia akceptovali a prejavili záujem dobrovoľne sa podrobiť mediácii za účelom odstránenia problémov prameniacych z ich vzájomného konfliktu. Námietku otca ohľadom nedostatočnej komunikácie rodičov odvolací súd vyhodnotil ako nedôvodnú, keď treba uprednostniť záujme maloletých detí, ktoré majú k obom rodičom vytvorený pozitívny citový vzťah a doposiaľ boli s nimi v pravidelnom kontakte. Súd prvej inštancie správne pri rozhodovaní zohľadnil aj vzdialenosť bydlísk rodičov a hoci otec namietal a poukazoval na časté sťahovania sa matky v súvislosti s nadviazaním novej známosti, uvedené nebolo v konaní preukázané (zo strany matky išlo len o krátkodobý pobyt u priateľa). Ani tieto námietky nie sú dôvodom pre vyhoviecie návrhu otca v otázke zverenia maloletých. Je prirodzené, že po ukončení spolužitia a rozvode manželstva rodičov sa situácia v rodine zmení, čo môže priniesť do života maloletých nových partnerov rodičov a prípadne založenie si nových rodín. Je však výhradne na zodpovednosti rodičov, aby maloletí čo najmenej pociťovali rozpad ich rodiny a cítili sa dobre a spokojne tak u otca ako aj u matky. Záverom k tejto časti odvolací súd udáva, že každý z rodičov navrhoval zveriť maloleté deti do jeho osobnej starostlivosti, pričom kolízny opatrovník na poslednom pojednávaní predniesol návrh na zverenie maloletých detí do striedavej starostlivosti rodičov. S daným návrhom sa matka stotožnila, keď sa vzdala práva podať odvolanie voči rozsudku súdu prvej inštancie. Hoci otec odvolanie podal, už z jeho vyjadrenia na súde prvej inštancie vyplýva, že matke pôvodne navrhoval striedavú starostlivosť o deti. Správne postupoval súd prvej inštancie, ktorý vychádzajúc z vykonaného dokazovania pri riešení otázky starostlivosti, v záujme maloletých prijal rozhodnutie o najvhodnejšej forme starostlivosti o maloletých, keď ich zverenie do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov nevyklučuje ani ustanovenie § 24 ods. 2 Zákona o rodine. Odvolací súd poukazuje na to, že dané konanie je konaním, ktoré možno začať aj bez návrhu, v ktorom súd postupuje podľa § 35 CMP, čl. 5 Zákona o rodine (prihliada na záujem maloletého dieťaťa) a v tomto konaní môže prekročiť návrhy účastníkov (§ 40 CMP). Pokiaľ otec namieta nedostatočné zistenie skutočného stavu vecí, odvolací súd na jeho námietku neprihladal majúc za to, že súd prvej inštancie vo veci vykonal náležité dokazovanie v dostatočnom rozsahu, ktoré bolo podkladom jeho rozhodnutia. Pre úplnosť odvolací súd udáva, že súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 24 ods. 1 Zákona o rodine (rozhodovanie o zverení maloletých detí), pričom z odôvodnenia rozsudku jednoznačne vyplýva, že vec posudzoval z hľadiska splnenia podmienok podľa § 24 ods. 2 Zákona o rodine. Odvolací súd doplnil citované zákonné ustanovenie a

s ohľadom na uvedené dospel k záveru, že daná vada konania nie je dôvodom pre zrušenie napadnutého rozsudku.

17. Po komplexnom posúdení prejednávanej veci, vychádzajúc zo zisteného skutočného stavu veci, z ktorých vyplýva pozitívny vzťah maloletých detí s rodičmi, skutočnosť, že obaja rodičia sú osobnostne vybavení zabezpečovať starostlivosť o maloleté dieťa, na strane otca ani matky neboli zistené žiadne nedostatky, ktoré by ich diskvalifikovali z výkonu tohto rodičovského práva, pričom obaja majú záujem zabezpečovať starostlivosť o maloletých a majú vytvorené vhodné podmienky pre ich zdravý vývin, dospel odvolací súd k záverom o správnosti napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým zveril maloleté deti do striedavej starostlivosti oboch rodičov. Odvolací súd sa tiež stotožnil s určeným rozsahom výkonu osobnej starostlivosti o maloletých v režime určenom súdom prvej inštancie majú za to, že daná forma starostlivosti sleduje už doposiaľ realizovanú starostlivosť rodičov o maloleté deti, ktoré zdieľali domácnosť každého z rodičov, vytvorí priestor rodičom pre zabezpečenie si svojich záležitostí s ohľadom na potreby maloletých. Správne súd prvej inštancie určil miesto odovzdávania a prevzatia maloletých v mieste bydliska odovzdávajúceho rodiča a obom rodičom uložil povinnosť dodržiavať určené termíny odovzdania a prevzatia maloletých.

18. Súd prvej inštancie správne rozhodol, keď výživné na maloleté deti počas výkonu striedavej osobnej starostlivosti rodičov neurčil. Výživným sa rozumie náklady na uspokojovanie všetkých životných potrieb toho, komu je poskytované v súvislosti s jeho všestranným rozvojom, tak po stránke fyzickej, ako aj po stránke duševnej. Rozsah nákladov na úhradu životných potrieb osoby odkázanej na výživné je rôzna, a to vzhľadom na vek, zdravotný stav, ale aj vzhľadom na nadanie (schopnosti) tejto osoby, spôsob prípravy na jej budúce povolanie a pod.. V zmysle vyššie uvedených zákonných ustanovení, základom pre hodnotenie schopností a možností rodičov plniť si svoju vyživovaciu povinnosť voči dieťaťu, je zistenie ich skutočných príjmov, ale aj podkladov odôvodňujúcich záver, že tento dosahovaný príjem zodpovedá ich telesným a duševným schopnostiam, skúsenostiam v plnení pracovných povinností, ako aj miestnym, lokálnym možnostiam ich uplatnenia a závisí aj od zisťovania ich celkových majetkových pomerov v širšom slova zmysle. Pri rozhodovaní o určení rozsahu vyživovacej povinnosti má súd vychádzať jednak zo všeobecných hľadísk, t.j. zo skúmania odôvodnených potrieb dieťaťa; rozsah ktorých je rôzny vzhľadom na vek, zdravotný stav, nadanie, záujmy dieťaťa; a vychádza zároveň aj z reálnych možností a schopností rodičov dieťaťa plniť si svoju vyživovaciu povinnosť. Odôvodnenými potrebami sú aj také potreby, ktoré nie sú celkom bežné, ale zároveň sú pre vývoj dieťaťa prospešné, napr. rekreačné, kultúrne, a pod.. Rozsah odôvodnených potrieb osoby odkázanej na výživné, je teda súčasne závislý od reálnych schopností a možností osôb povinných poskytovať výživné, t.j. od ich zárobkových schopností a možností, počtu ich celkových vyživovacích povinností a pod.. Pod odôvodnenými potrebami dieťaťa treba rozumieť zabezpečenie všetkých potrieb dieťaťa týkajúcich sa stravovania, ošatenia, bývania, zdravotnej starostlivosti, školskej a mimoškolskej činnosti a mimoriadne výdavky. Uvedenú sumu je možné vyčíslieť len orientačne, s prihliadnutím na vek dieťaťa a jeho potreby (či už denné alebo mimoriadne). Súčasne však treba prihliadať i na príjem, schopnosti a možnosti rodičov a ich životnú úroveň. V prípade rozhodovania o výživnom počas striedavej starostlivosti rodičov o maloleté deti súd vychádza tiež z porovnania príjmov rodičov a ich životnej úrovne.

19. Vychádzajúc z výsledkov vykonaného dokazovania a zohľadňujúc kritériá, na základe ktorých súd určuje výživné na maloleté dieťa v zmysle ustanovenia § 62 a nasl. Zákona a rodine a v danom prípade aj s ohľadom na nariadenú striedavú starostlivosť rodičov o maloletých postupoval v súlade s ustanovením § 62 ods. 6 Zákona o rodine. Pokiaľ ide o zistenie príjmov rodičov, ich majetkových pomerov, neexistenciu ďalších vyživovacích pomerov a ich hodnotenie odvolací súd v celom rozsahu poukazuje na bod 36. odôvodnenia napadnutého rozsudku, v ktorom sa súd vysporiadal s otázkou výživného. Odvolací súd zhodne ako súd prvej inštancie dospel k záveru, že v danej prejednávanej veci nie je dôvodné počas striedavej starostlivosti rodičov o maloleté deti pristúpiť k určeniu výživného. V konaní bolo preukázané, že zabezpečenie odôvodnených potrieb maloletých pozostáva z bežných nákladov (strava, ošatenie, hygienické potreby, prípadná zdravotná starostlivosť, hračky, voľnočasové aktivity, bývanie a doprava) a je nepochybné, že tieto výdavky bude hradiť každý z rodičov v čase výkonu osobnej starostlivosti o maloletých. Je potrebné konštatovať, že otec v odvolaní nevzniesol žiadne konkrétne odvolacie výhrady k výroku, ktorým súd prvej inštancie neurčil výživné na maloletých.

20. Keďže otec podal odvolanie aj vo vzťahu k výroku VI. napadnutého rozsudku, ktorého súčasťou je aj rozhodnutie o tom, že styk rodičov s maloletými deťmi sa neupravuje, pričom v tejto časti neuviedol

v odvolaní žiadne dôvody, námietky, prípadne navrhovaný odvolací petit, odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku uzavrel, že rozhodnutie v tejto časti je správne. S prihliadnutím na režim striedavej starostlivosti o maloletých, kedy každý z rodičov si s deťmi môže urobiť program a berúc do úvahy vek maloletých, ktorí sú v predškolači, nebolo dôvodné určiť režim starostlivosti o maloleté deti počas školských prázdnin a sviatkov. Odvolací súd zároveň konštatuje, že úpravu styku počas sviatkov a prázdnin nenavrhol ani jeden z rodičov, je teda predpoklad, že na prázdninovom a dovolenkovom režime sa dohodnú.

21. Záverom odvolací súd poznamenáva, že rozhodol bez nariadenia pojednávania dôvodiac ustanovením § 378, § 219 ods. 3 CSP a už vyššie uvedenými dôvodmi. S dôrazom na to, že nedoplňal dokazovanie, a preto prípadne ďalšie tvrdenia prednesené účastníkmi konania na pojednávaní na odvolacom súde nemohli mať vplyv na iné rozhodnutie odvolacieho súdu. Postačovalo preto preskúmanie veci na základe spisovej dokumentácie; účastníci, predovšetkým odvolatelia, ani nevzniesli žiadny presvedčivý dôkaz potvrdzujúci, že iba ústna časť pojednávania nasledujúca po výmene písomných stanovísk by mohla zaručiť spravodlivé konanie (porovnaj napr. rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 25.4.2002, č. 64336/01, vo veci LinoCarlos VARELA ASSALINO proti Portugalsku; porovnaj tiež rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky napr. vo veci vedenej pod sp.zn. 5 Cdo 218/2009, 3 Cdo 51/2011, 3 Cdo 186/2012, 7 Cdo 56/2011). Za nadbytočné považoval odvolací súd aj v rámci odvolacieho konania doplniť dokazovanie zisťovaním názoru maloletých detí, keďže výsledky vykonaného dokazovania postačovali pre rozhodnutie vo veci. Súčasne uzavrel, že vzhľadom na vek maloletých, by ich ďalšie podrobovanie výsluchu zbytočne zaťažovalo. Zároveň zdôrazňuje, že rozhodnutie súdu nemožno založiť len na jednom dôkaze a to zistenom názore maloletých detí, keď súd vyhodnocuje všetky dôkazy komplexne.

22. Vychádzajúc z takto zistených skutkových okolností danej veci odvolací súd v súlade s ustanovením § 387 ods. 1 CSP rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil, pretože je správne.

23. Pokiaľ ide o priznanie náhrady trov konania, odvolací súd udáva, že náhrada trov konania plní v civilnom procese dve základné funkcie, a to funkciu preventívnu a funkciu sankčnú. Sankčná funkcia má eliminovať možnosti zneužívania súdneho systému v prípade, že by konanie existovalo bez nutnosti znášať náklady, ktoré sú s konaním spojené. Sankčná funkcia je obrazom štandardného sporového konania, ktorý slúži na ochranu súkromnoprávných záujmov. Sankciu nesie spravidla ten, kto spôsobil, že je nevyhnutné brániť v konaní na súde svoje individuálne práva. Uvedené zásady nie je možné uplatňovať v konaní podľa Civilného mimosporového poriadku, a to vzhľadom na okruh vecí, ktoré sú prejednávané v režime tohto zákona, ako aj z dôvodu prítomnosti verejného záujmu. V mimosporových konaniach preto platí, že každý z účastníkov si platí trovy konania sám (§ 49 CMP) a žiaden z nich nemá ani nárok na ich náhradu od iného účastníka (§ 52 C.MP). Toto všeobecné pravidlo formulované ako generálna klauzula je prelomené v dvoch prípadoch a to jednak v zmysle § 53 CMP náhradu trov konania možno priznať v prípade, že to ustanovuje zákon a jednak v zmysle § 55 CMP náhradu trov konania možno priznať vo všetkých konaniach podľa Civilného mimosporového poriadku, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé. Tu sa žiada zdôrazniť, že postup súdu v zmysle § 55 CMP predstavuje výnimku zo všeobecného pravidla zakotveného v ustanovení § 52 CMP a preto jeho aplikácia musí byť náležite odôvodnená.

24. K návrhu matky na priznanie náhrady trov konania v plnej výške, odvolací súd uvádza, že predmetom tohto konania bola úprava pomerov manželov k maloletým deťom na čas po rozvoze manželstva. Keďže ide o konanie vo veci starostlivosti o maloleté deti, ktorého výsledkom je usporiadanie rodinných vzťahov, nie je možné určiť okolnosť, ktorá by odôvodňovala priznanie trov konania len v prospech matky. Navyiac matka žiadnym spôsobom návrh na priznanie trov konania ani neodôvodnila. Je potrebné poukázať na tú skutočnosť, že zákon jednoznačne ustanovuje, že úspech a neúspech v konaní je dôvodom na priznanie trov v konaní vo veciach určenia rodičovstva a v konaniach vo veciach notárskych úschov a to tiež len vtedy, ak je to možné spravodlivo požadovať. V konaniach, na ktoré sa vzťahuje Civilný mimosporový poriadok, musí existovať taká okolnosť prípadu, vzhľadom ku ktorej je spravodlivé priznať trovy a touto okolnosťou nemôže byť sám o sebe len úspech v konaní. Keďže matka žiadnym spôsobom neodôvodnila jej uplatnený nárok a nakoľko absentuje taká okolnosť, ktorá by spravodlivo odôvodňovala priznať trovy konania matke, odvolací súd rozhodol o náhrade trov konania podľa ustanovenia § 52 CMP (s použitím ustanovenia § 396 ods. 1 CSP) tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

25. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednomyseľne, pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).